26 PAGES

26 זייטן

The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

A JEWISH CANADIAN DAILY Circulated All Over CANADA And Abroad

פאליטיש אונאפהענגיג נאציאנאל

א צייטונג וועלכע ביט פרייהייט פון אדיסדרוק צו אלע שיכטען.

VOLUME XIII No. 4908 | TORONTO, WEDNESDAY, SEPTEMBER, 8 1926, | יום ד׳ כ״ט אלול, ערב ראש השנה תרפ״ז. | טאראנטא, מיטוואך דער 8טער סעפטעמבער, 1926. | PRICE THREE CENTS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY SEP 11 1926 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS

N. Y. Public Library New York, N. Y.

קלענערע נאציאנען גיעבען אויף זייערע פארערונגען פאר פערמאנענטע פלעצער אין ליעג ראטה

שפאניען, פוילען און בראזיליען גיעבען אויף זייערע פאדערונגען א דאנק דעם וואס ענגלאנד, פראנקרייך און איטאליען האבען זיך געשטעלט געגען זיי. — כינא פרובירט פאדערען א פערמאנענטע פלאץ אבער אהן ערפאלג. — דייטשלאנד ווערט ארייננגענומען און לאקארנא אפמאך גוטגעהייסען פון נאציאנען ליעג.

שפאניען, פוילען און בראזיליען געסטראשעט אז זיי וועלען זיך צוריקציהען פון נאציאנען ליעג אין פאל זיי באקומען ניט קיין פערמאנענטע פלעצער אין ליעג ראטה פונדעסטוועגען האבען זיי זייערע מיינונגען געענדערט גלייך ביי דער ערשטער פארזאמלונג.

שפאניען איז געווען די איינציגע שפארטסטע, איהר פארטרעטער איז זאגאר ניט געקומען צו די זיצונגען פון דער קאמיסיע צו רעארגאניזירען דעם ליעג ראטה דאך ווי עס איז געקומען ביי דער ערשטער פארזאמלונג פון נאציאנען ליעג האט זי זיך איבערגעבעטען.

די ענדערונג אין דער באציהונג פון די קלענערע לענדער צום נאציאנען ליעג ראטה איז א דאנק דעם וואס פראנקרייך, ענגלאנד און איטאליען האבען זיך געשטעלט געגען זיי.

שפאניען האט געהאפט אויף איטאליענס שטיצע, אבער צו אלעמענס איבערראשונג האט זיך דער איטאליענישער פארטרעטער דער ערשטער אויפגעשטעלט פוילען און בראזיליען געסטראשעט אז זיי וועלען זיך צוריקציהען פון נאציאנען ליעג אין פאל זיי באקומען ניט קיין פערמאנענטע פלעצער אין ליעג ראטה פונדעסטוועגען האבען זיי זייערע מיינונגען געענדערט גלייך ביי דער ערשטער פארזאמלונג.

שפאניען איז געווען די איינציגע שפארטסטע, איהר פארטרעטער איז זאגאר ניט געקומען צו די זיצונגען פון דער קאמיסיע צו רעארגאניזירען. דעם ליעג ראטה דאך ווי עס איז געקומען ביי דער ערשטער פארזאמלונג פון נאציאנען ליעג האט זי זיך איבערגעבעטען.

די ענדערונג אין דער באציהונג פון די קלענערע לענדער צום נאציאנען ליעג ראטה איז א דאנק דעם וואס פראנקרייך, ענגלאנד און איטאליען האבען זיך געשטעלט געגען זיי.

שפאניען האט געהאפט אויף איטאליענס שטיצע, אבער צו אלעמענס איבערראשונג האט זיך דער איטאליענישער פארטרעטער דער ערשטער אויפגעשטעלט און אין האט ערקלערט אז אי׳ם נאציאנען ליעג ראטה קענען מעהר קיין פערמאנענטע פלעצער ניט געשאפען ווערען.

די דאזיגע ערקלערונג איז פון דעם שפאנישען פארטרעטער אויפגענומען געווארען מיט ערשטוינונג אבער דערפאר האבען די פארטרעטער פון פוילען און בראזיליען אין נאנצען געשוויגען.

דער ביגעזישער פארטרעטער האט אפילו פרובירט אנצואווייזען אז כינא איז באדעכטיגט צו זיצען גלייך מיט אלע גרויסע נאציאנען אין ליעג ראטה, אבער זיין פאדערונג איז געווען אזא שוואכע אז קיינער האט עס אפילו ערנסט ניט גענומען, און מען האט זיך גענומען צו דער ארבייט.

בריאן דער אויסערן מיניסטער פון פראנקרייך און טשעמבערליין פון ענגלאנד זיינען די ווירקליכע פיהרער און צייט זייער באשלוס אין געווען פעסט אז קיינער פון די קלענערע נאציאנען באקומען ניט קיין פערמאנענטע פלעצער אין ליעג ראטה האבען זיך די אנדערע געמוזט באגנען.

עס איז שוין יעצט דעריבער זיכער אז דייטשלאנד ווערט ארייננגענומען אין דער נאציאנען ליעג מיט א פערמאנענטען פלאץ אין ליעג ראטה און די אפשטימונג פאר דעם וועט זיין אן איינשטימיגע. דערמיט ווערען אויך גוט געהייסען די אפמאכען פון לאקארנא.

אלע זיינען מיט דער מיינונג אז מיט דער האנדלונג פון ענגלאנד, פראנקרייך און איטאליען איז דער פרעסטיזש פון דער נאציאנען ליעג גערעטעוועט.

פרעמיער מיהען צו די קענעדער אידען

יעצט ערב דאס נייע יאהר באגריס איך די קאנאדער אידען צו זייער רעליגיעזען און נאציאנאלען יום טוב. דאס אידישע פאלק איז שטענדיג געווען א געזעץ־ליעבענדע ראסע, און יערעס לאנד איז דאריבער גליקליך מיט איהרע אידישע בירגער.

זאל דאס נייע יאהר זיין א יאהר פון גליק פאר די קאנאדער אידען, צוזאמען מיט די בירגער פון גאנץ קאנאדע. אונזער לאנד איז באזעלט פון טאלעראנץ און רעליגיעזע פרייהייט, און אלע רייכ־טימער פונ׳ם לאנד שטעהען צוריינסט פון דעם אידען צוגלייך מיט די אנדערע בירגער, און אלע מענליכקייטען זענען פאראן פאר פערזענליכען גליק צוגלייך מיט׳ן גליק פון דעם גרויסען באליעבטען לאנד אונזערס — קענעדע.

ארטור מיהען.

סער הערבערט סעמועל וועט ניט קומען

לאנדאן סעפטעמבער 7 (איטא).

עס ווערט פארשטאנען אז סער הערבערט סעמועל דער געווען־ענער הויפ־קאמישאנער פון פאלעסטינא וועט דאס יאהר ניט קומען נאך אמעריקא ווי געפלאנט.

טשארטסאוועד רבינס זוהן איז נפטר געווארען

וויען סעפטעמבער 7 (איטא).

דעם טשארטסקאווער רבינס עלטסטען זוהן רבי חיים אהרנען 52 יאהר אלט איז היינט נפטר געווארען. עס ווערט ערוואר־טעט א זעהר גרויסע לויה.

29 קאנדידאטען נאמינירט אין טא־ראנטא און אומגענעם

אין די עלף געגענדען פון טאראנטא צוזאמען מיט סאוט אוי־ יארק, זע־נען געכטען נאמינירט געווארען 29 קאנ־דידאטען פאר די קומענדע פערעראלע וואהלען וועלכע וועלען פארקומען דעם 14־טען סעפטעמבער. אין פינף פון די עלף גענעגדען זענען דריי „קארנערדיגע פייטס״, דאס הייסט עס לויפען צו דריי קאנדידאטען אין איינינע גענענדען.

„יעווסעקעס״ האבען צוגענומען די שענסטע שוהל פון קיעוו פאר א קלוב

ריגע, סעפטעמבער 7 (איטא).

פונקט פאר די ימים נוראים האבען די קיעווער אידען פארלוירען זייער גרעס־טע שוהל, די כאהר שוהל אין וועלכער עס האבען געהעלט ארויס 18 הונדערט מענ־שען.

פארלוירען האבען זיי עס א דאנק דעם וואס צוויי טויזענט ארבייטער האבען אונטערגעשריבען א פעטיציע פארערענדיג אז די כאהר שוהל זאל פארוואנדעלט ווערען אין א ארבייטער קלוב.

דער קאמף צווישען די ״יעווסע־קעס״ און די בעלי בתים פון דער שוהל געהט שוין אן פאר די לעצטע דריי יאהר.

צוויי מאהל איז שוין באשלאסען געווארען אז די שוהל זאל פארוואנדעלט ווערען אין ארבייטער קלוב, אבער ביידע מאהל איז דער באשלוס אומגעוואָרפען געווארען פון די העכערע אויטאריטעטען, יעצט אבער איז דער באשלוס גוט גע־הייסען געווארען און די בעלי בתים האבען פארלוירען די שעהנסטע שוהל אין קיעוו.

לשנה טובה

די רעדאקציע, אונ׳ פארוואלטונג פון „דער אידישער זשורנאל״ ווינשן די לעזער כפרט און אלע אידען בכלל

א כתיבה וחתימה טובה

לשנה טובה תכתבו

ה. ווייגבערג

(פרעזידענט פון „אידישען זשורנאל״)

ווינשט אלע אידען א יאהר פון גליק

קלאוק מאנופעקטשורערס בעטען ווי־דער דעם גאווערנאר צו סעטלען דעם פארצויגענעם סטרייק

ניו יארק סעפטעמבער 7 (איטא).

די קלאוק מאנופעקטשורערס האבען ווידער אפעליערט צו גאווערנאר סמיטה ער זאל העלפען ענדיגען דעם יעצטיגען קלאוק מאכער סטרייק.

צו דער נעכטיגער פארזאמלונג פון די קלאוקמאכער זענען געקומען 3500 שאפ טשערלייטע און פארשידענע קאמיטעען פון די סטרייקער. די פארזאמלונג איז אדרעסירט געווארען פון מאריס זיגמאן דעם פרעזידענט פון דער אינטערנעישאנאל און לואיס הייטמאן דער טשערמאן פון דער דרישאינט באארד, וועלכע האבען באריכטעט ווענען דער קאנפערענץ מיט די מאנופעקטשורער.

מאריס זיגמאן האט באשולדיגט די מאנופעקטשורער אין וועלען ארויפצווינגען ארבייטרישען אויף די סטרייקער פון מענשען וועלכע זענען ניט אין דעם פאך און האבען ניט קיין באגריף וועגען וואס עס האנדעלט זיך.

די איינציגע זאך וואס די מאנופעקטשורער ווילען נאכגעבען האט מר. זיגמאן ערקלערט איז א צוויי און פערציג אין א האלב שטונדען א וואך ארבייט אנשטאט 44 שטונדען.

זיגמאן און הייטמאן האבען ערקלערט אז גאר אין גיכען וועט פארקומען א ברוך אין די רייהען פון מאנופעקטשורערס און אז זיי וועלען איינצינגוויען סעטלען מיט דער יוניאן.

ל. חוים אורזאכע פאר וואס די אנפערענץ מיט די מאנופעקטשורערס איז אפגעבראכען געווארען איז געווען דאס וואס די מאנופעקטשורער האבען פארלאנגט זיי זאלען האבען דאס רעכט צו ענטזאגען צעהן פראצענט פון די אר־בייטער אהן וועלכער עס איז אונזאכע.

די פארטרעטער פון דער יוניאן ווי־דער האבען געפארערט א מינימום סקייל וויידזשעס און דאס האבען די מאנופעק־טשורערס ענטזאגט.

פרעמיער פון אנטעריא באנריסט די אידען צום נייעם יאהר

צו דער פייערונג פון דעם אידישען נייריאהר גרוס איך מיט פרייד אויס דיגעלעגענהייט אויסדריקען די גוטע וואונ־שען פון דער באפעלערונג פון אנטעריא צו אונזערע אידישע מיטבירגער.

מיר אנערקענען די גרויסע אויספר־אונגען פון דאס אודישע פאלק פאר דער מענשליכער ציוויליזאציע, און מיט דאס־פען אז אין דער צוקונפט וועלען די אידען אין דער ענטוויקלונג פון לאנד ווי פאטריאטישע בירגער פון קענעדע און אנטעריא איז דער אויפגעשטאנען אנע־טור״, וועלכער געפינט זיך יעצט דא דער ענגלישער אימפעריע, דערמיט דריק האט געזאמעלט וויכטיגע מאטעריאלען איף אויס א גליק וואונש צו אלע אידען וועגען דער אידישער לאנע אין אונגארן איכ׳ם נאמען פון אנטעריא.

אונטער געשריבען,

ג. האוואַרד פירגוזאן,

פרעמיער פון אנטאריא.

ואמעלט מאטעריאלען וועגען אידען אין אונגארן

בודאפעסט סעפטעמבער 7 (איטא).

דרישייקאב לאנדאו, דער דירעקטאר פון דער ״אידישער טעלעגראף אגענ־טור״, וועלכער געפינט זיך יעצט דא דער ענגלישער אימפעריע, דערמיט דריק האט געזאמעלט וויכטיגע מאטעריאלען איף אויס א גליק וואונש צו אלע אידען וועגען דער אידישער לאנע אין אונגארן איכ׳ם נאמען פון אנטעריא.

איבערהויפט וועגען נומערוס קלאזוס.

לאנדאו האט געהאט אינטערוויוס מיט מיעלע מיניסטערען וועגען דעם.

שריידער שיסט א וועכטער אז אנטלויפט פון געפענגעניש

בערלין סעפטעמבער 7 (איטא).

שריידער וועלכער האט זיך מודה געווען אינ׳ם מארד פונ׳ם בוכהאלטער וועלכער איז געווען באשעפטיגט ביים אידישער סוחר קאאן, האט היינט מ־מאכט א פרעבע צו אנטלויפען פון גע־פענגעניש.

שריידער האט אויסגעשאסען אויף איינעם פון די וועכטער וועלכען ער האט ערנסט פארוואונדעט און איז אנט־לאפען, אבער שפעטער האט איהם די פאליציי געכאפט.

די צייטונגען זענען ארויס פראגען ווי קומט צו שריידערן אלזדאן אין געפענגעניש.

ווי באשאנט האבען די אנ־טען געוואלט ארויפוואַרפען די דעם מארד אויף האאן׳ן אפי׳ ווי שריידער האט זיך מודה דערגעט דעריבער אז ער זעלבט געפאלאנט זיין אנטלויפען פון ניש.

קעפטען דזשאהנסטאנ׳ס נאמי־נירונג אויפגענומען מיט באגייסט

דער סטענדערד טעאטער איז געכ־טען אוועגט געווען איבערפילט ביים מאסענפארזאמלונג וועלכער איז אפגע־האלטען געווארען אין די אינטערעסען פון קעפטען דזשאהנסטאן, דער ליבעראל־לער קאנדידאט פאר וועסט סענטער.

מר. מאקס קלייווער איז געווען פארזיצער, און רעדנער פאר דעם נאמי־נירטען זענען געהאלטען געווארען פון אברהם שער, וו. מולאק, ק. סי., און מר. שזפוויי.

ווען קעפטען דזשאהנסטאן האט זיך באוויזען אויף דער פלאטפארמע האט ער באקומען א גרויסע אוועציע. די פאר־זאמלטע האבען זיך אויפגעשטעלט פאר דעם לייבעראלען נאמיניירטען און וועלכער האט געהאלטען א רעדע. באטאנערינג שטארק האלטען געווארען אין די אינטערעסען פון א גרעסערער אידישער רונג.

קעפטען דזשאהנסטאן האט פארענ־דיגט זיין רעדע מיט דעם פארלאנג אז אויב ער וועט געוואהלט, וועלען זיינע פירען זיין אפען פאר ערענס פארלאנג, און אז די אינטערעסען פון זיינע וועהלער וועלען שטארק אפגעזיכטען ווערען.

די ליבעראלע טור זענען זיכער מיט אן ערפאלג פון זייער קאנדידאט אין סענטער וועסט.

פאר דעם גאווערנאר צו סעטלען דעם פארצויגענעם סטרייק

לשנה טובה תכתבו

קאנפערענץ פון „דזשאינט״ צו ענדיגען דעם 25 מי־ליאן דאלאר קאמפיין איינגערופען אויפ׳ן 10 אקטאבער

ניו יארק סעפטעמבער 7 (איטא).

א וויכטיגע קאנפערענץ פון דער ״דזשאינט דיסטריביוטשאן קאמיטע״ און דעם פאראייניגטען אידישען קאמפיין איז איינגערופען געווארען פון דייוויד בראון און פעליקס וואַרבורג אויפ׳ן 10־טען אקטאבער, דאס פלאץ איז נאך ניט באשטימט.

דער צוועק פון דער קאנפערענץ ווערט ערקלערט איז די הונדערטע לאקאלע דרייווס וועלכע זענען אנגעפיהרט געווארען פארן 25־מיליאן דאלאר קאמ־פיין.

ביז יעצט ווערט ערקלערט זענען 15 הונדערט לאקאלע קאמפיינס דורכגע־פיהרט געווארען אין די פאראייניגטע שטאאטען און קענערע ביי וועלכע עס איז געזאמעלט געווארען זעכצעהן מיליאן דאלאר, נאך פינף הונדערט דרייווס ווערט ערווארטעט וועלען פארקומען דעם הערבסט ביי וועלכע אכט מיליאן דאלאר וועט געזאמעלט ווערען.

ביי דער קאנפערענץ וועלען בארי־טען דאקטאר יוסף ראזען וועלכער איז ספעציעל פאר דעם צוועק געקומען יעצט אין אמעריקע, דאקטאר בערנארד קאהען און אנדערע, די אנדערע זענען דזשיימס נ. ראזענבערג, דזשייקאב ביליקאב, דר. מאריס העקסטער, דר. הענרי מאסלאָ, וויטש, ווילים ראזענוואלד, און טרס. אלשסאנדער קאהוט וועלכער איז לעע־טען יאהר געווען אין אייראפא און האט שטודירט די לאגע פון די אידען דאר־טען.

ניט קיין רעוואלוציע נאר א אויפשטאנד

לאנדאן, סעפ. 7.

דער שפאנישער דיקטאטאר גענע־ראל דע ריווערא האט היינט ארויסגע־געבען אן אפיציעלען סטייטמענט אין וועלכען עס ווערט ערקלערט אז אין שפאניען איז ניט פארגעקומען קיין רע־וואלוציע נאר אן אויפשטינד פון איינינג אפיציערען וועלכער איז אונטערדריקט גע־ווארען.

א מאדערנע וואסער לייטונג רע־קאמענדירט פאר חיפה

חיפה, סעפטעמבער 7 (איטא).

דער דיסטריקט קאמישיאנער האט גוט געהייסען דעם פלאן פון איינשטעל־ונג א מאדערנע וואסער לייטונג אין חיפה, פאר א סומע פון 120 טויזענט ענגלישע פונט (איבער א האלבען מיליאן דאלאר).

די פראגע וועגען דער וואסער לייטונג אין חיפה איז פון דער רעגיערונג מיט א צייט צוריק פארגעלייגט געווארען פאר־ר לאנג־ יר דירעקטאר פון פאלקס אר־בייט, מיט׳ן דערמאנטן רעזולטאט.

עס ווערט פארגעשלאגען אז אן אויסלענדישע קאמפאניע זאל אונטער־נעהמען די דאזיגע ארבייט. די קאסטען פון דעם זאלען געדעקט ווערען פון א רעגיערונגס חלואה וועלכע זאל געמאכט ווערען צו דער שטאדט.

יעצט איז די גאנצע פראגע פאר דער רעגיערונג צו באשטימען.

נזמישטע הייראטען אין אונגארן

בודאפעסט סעפטעמבער 7 (איטא).

לויט דער אפציע דער סטאטיסטיק וועלכע איז דא פארעפענטליכט געווארען זענען צעהן און א האלבען פראצענט פון אלע אידישע חתונות וועלכע זענען פאר־נעקומען אין אונגארן אין די חדשים אפ־ריל, מאי און יוני געווען נעמישטע, אי־דען מיט קריסטען.

פאלעסטינער קאמפא־ניע צאהלט דיווידענט

לאנדאן, סעפ. 7, (איטא).

ביי א גענעראלער פארזאמלונג פון דערהאלדערס פון דער „אנגלא־פא־לעסטיין קאמפאניע״ איז באשלאסען גע־וואָרען אויסצוצאהלען א דיווידענט פון [illegible] א האלבען פראצענט, פאר׳ן האלבען יאהר פון 1926. דאס [illegible] אז פאר׳ן יאהר 1926 [illegible] קאמפאניע געצאהלט פינף [illegible] צו די שערהאלדערס.

רבנים הייסען ניט נעהן אין שוהל

וואַרשא, סעפ. 7, (איטא).

דער וואַרשאווער ראבינאט האט פארעפענטליכט א פראקלאמאציע צו אלע אידען, אז די עלטערען וועמענס קינדער עס ליידען פון סקארלעט פיבער, זאלען ניט נעהן אין שוהל אין די קומענדע ימים טובים אום ניט צו פארשפרייטען די קראנקהייט איבער׳ן שטאדט.

„יעווסעקעס״ האבען צוגענומען די שענסטע שוהל פון קיעוו פאר א קלוב

רבינס זוהן איז נפטר געווארען

29 קאנדידאטען נאמינירט אין טא־ראנטא און אומגענעם

פאר דעם גאווערנאר צו סעטלען דעם פארצויגענעם סטרייק